

KERK-KRANT

AUGUSTIJNENKERK EINDHOVEN

jaargang 1, nummer 8

7 juli 2013

VAKANTIEMAANDEN

De redactie biedt u weer een nieuwe editie met veel informatie aan. Vanwege de vakantietijd zal er in de maand augustus geen *Kerk-Krant* verschijnen. Wel zijn er op alle zondagen mooie en verzorgde vieringen. Speciale aandacht vragen wij voor 15 en 25 augustus en voor 1 september. Zie de *Liturgiekalender* op pagina 3 en de mededeling over de zomermaanden op pagina 5.

De viering op *Vluchtelingendag* van 21 juni krijgt op de pagina's 4 en 5 veel aandacht. Zondag 1 september wordt een speciale dag. Tijdens en na de viering zal het gaan over het concreet vormgeven van de *GEMEENSCHAPSVORMING*. Lees hierover meer op pagina 6. De Nijmeegse *Boskapel* bestaat vijftig jaar. Carla Piscaer doet verslag over de feestelijkheden op pagina 7. De redactie had een interessant vraaggesprek met pater Piet Stikkelbroeck. U treft het aan vanaf pagina 8. In onze vaste rubriek *Berichten uit de Wereldkerk* gaat Jacinta Speijer dit maal in op het zogenaamde *Professorenmanifest*.

In *Op weg naar een levende liturgie* op de pagina's 12 en 13 dit keer een mooie uiteenzetting door Joost Koopmans over de kracht van de kleine rituelen.

Op de pagina's 15 en 16 tenslotte twee vaste rubrieken: *Ken uw kerk* en *Bestuurszaken*.

Inhoud

Colofon	Pagina 2
Liturgiekalender	Pagina 3
Vluchtelingendag 21 juni	Pagina 4
Startzondag Gemeenschapsvorming 1 september	Pagina 6
Berichten uit de augustijnse gemeenschap	Pagina 6
Boskapel bestaat vijftig jaar	Pagina 7
Vraaggesprek met pater Piet Stikkelbroeck	Pagina 8
Berichten uit de wereldkerk	Pagina 11
Op weg naar een levende liturgie	Pagina 12
Overwegingen op Internet	Pagina 14
Ken uw kerk	Pagina 15
Bestuurszaken	Pagina 16

COLOFON

Doelstelling

De *Kerk-Krant* is een uitgave van de Augustijnenkerk Eindhoven. De *Kerk-Krant* is primair bedoeld als informatiemedium over alle activiteiten die er in en rond de kerk plaatsvinden. Daarnaast wil de *Kerk-Krant* fungeren als bindmiddel tussen kerk en gemeenschap enerzijds en tussen de leden van de gemeenschap onderling anderzijds.

De *Kerk-Krant* biedt een podium aan de leden van de gemeenschap en andere geïnteresseerden om te schrijven over onderwerpen die de Augustijnenkerk of de Kerk in het algemeen raken.

De *Kerk-Krant* verschijnt maandelijks, met uitzondering van de maand juli.

Redactie

Joost Koopmans
Jacinta Speijer
Dolf van der Linden
Frans Savelkouls

E-mailadres redactie

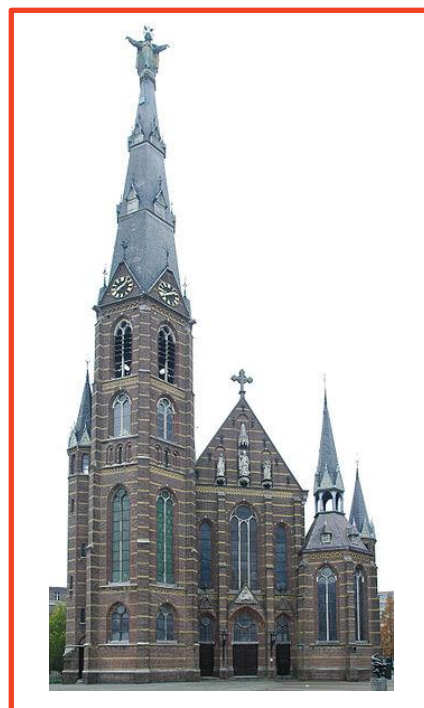
frans.ans.savelkouls@hetnet.nl

Web-site Augustijnenkerk

www.augustijnenkerk-eindhoven.nl

Adres Augustijnenkerk

Klooster Mariënhage
Augustijnendreef 15
5611CS Eindhoven
Rector: pater Joost Koopmans OSA
Telefoon: 06-53362781

Bankrekening Augustijnenkerk

ING 108 57 90 ten name van *Augustijnenklooster Mariënhage Eindhoven*
onder vermelding *Paterskerk* of *Augustijnenkerk*

Elektronische toezending

Indien u prijsstelt op toezending van de *Kerk-Krant* per mail, dan gelieve u dit kenbaar te maken via het mailadres van de redactie.

De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden teksten niet te plaatsen, in te korten of anderszins redactioneel te bewerken.

Het copyright berust bij de auteurs van de bijdragen.

LITURGIEKALENDER JULI EN AUGUSTUS 2013

Vijftiende tot en met tweeëntwintigste zondag door het jaar

De evangelist Lucas neemt ons vanaf hoofdstuk negen mee in het zogenaamde grote reisverhaal van Jezus naar Jeruzalem, waar de beslissende dagen aanbreeken van zijn levenseinde en wat daarop volgt. Op die weg naar Jeruzalem plaatst Lucas ontmoetingen, stellen mensen vragen aan Jezus, en zijn er aanleidingen tot gesprekken en verhalen.

- **Zondag 14 juli 10.00 uur:** Voorganger: Wim Sleddens. Thema: "De barmhartige Samaritaan". Schriftlezing: Lucas 10, 25-37
- **Zondag 21 juli 10.00 uur:** Voorganger: Dolf van der Linden. Thema: "Bij Marta en Maria te gast". Schriftlezing: Lucas, 10, 38-42.
- **Zondag 28 juli 10.00 uur:** Voorganger: Wim Sleddens. Thema: "Heer leer ons bidden". Schriftlezing: Lucas 11, 1-13.
- **Zondag 4 augustus 10.00 uur:** Voorganger: Joost Koopmans. Thema: "Wat is rijkdom?" Schriftlezing: Lucas 12, 13-21.
- **Zondag 11 augustus 10.00 uur:** Voorganger: Piet Vermeeren. Thema: "Waakzaamheid geboden". Schriftlezing: Lucas 12, 35-40.
- **Zondag 18 augustus 10.00 uur:** Voorganger: Joost Koopmans. Thema: "Vrede of verdeeldheid". Schriftlezing: Lucas 12, 49-53.
- **Zondag 25 augustus 10.00 uur:** Op deze zondag vieren wij, voorafgaand aan de eigenlijke datum 28 augustus, als augustijnse geloofsgemeenschap **het feest van Augustinus**.
- **Zondag 1 september 10.00 uur:** Op deze eerste zondag van het nieuwe werkjaar houden wij als geloofsgemeenschap **een startzondag** met een speciale eucharistieviering. Zie ook pagina 6 bovenaan.
- **N.B.:** Op donderdag 15 augustus is het feest van **Maria Tenhemelopneming**. Wij vieren dit met een eucharistieviering om **9.30 uur**.

*omdat je vrouw bent, Maria
omdat je moeder bent, Maria
omdat je vriendin bent, Maria
omdat je klein bent zoals wij
maar groter in geloof
willen we je vragen ons te helpen
ons te troosten en kracht te geven als 't leven moeilijk valt
ons vreugde en geluk te schenken
onze deelgenoot te zijn van de fijne dingen in 't leven
ons altijd tot steun te zijn*

VLUCHTELINGEN STAAN NIET ALLEEN

Op 21 juni was het de Internationale Vluchtelingendag. In onze kerk vond ter gelegenheid hiervan een eucharistieviering plaats met aansluitend een bijeenkomst in de Groene Zaal. De viering en de samenkomst waren georganiseerd door de Commissie Solidariteit. Piet van Rijn doet er onderstaand verslag van.

Het is niet toevallig dat onze Augustijnenkerk zowel aan carnavalsvierders als aan asielzoekers en vreemdelingen/ongedocumenteerden een plaats van warme gastvrijheid en een mogelijkheid tot bezinning biedt. Het heeft te maken met de gastvrijheid zoals Augustinus die preekte, en de invulling die onze kerk en de augustijnen daaraan geven.

Voor deze viering waren 60 boekjes gedrukt en we kwamen er nog tekort. Ook mensen die we normaal niet in onze kerk zien, gaven nu acte de présence uit solidariteit met asielzoekers, ongedocumenteerden en hun begeleiders. De belangrijkste gasten waren een uit Iran afkomstige moeder en dochter (Elmira) die, na 12 jaar in onzekerheid te hebben geleefd, drie weken geleden een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd hebben gekregen.

Voorganger van de viering was pater Frans Friederichs met ondersteuning van Joost Koopmans voor de zang en Hannie Wittgen en Nico Beumer voor de lezingen. De gekozen liederen, "*Voor mensen die naamloos, kwetsbaar en weerloos door het leven gaan*", "*Waar vriendschap heerst en liefde, daar is God*", en "*Komen ooit voeten gevleugeld mij melden de vrede*", pasten goed bij het thema van deze dag. Er werd goed meegezongen.

De evangeliëlezing, Lucas 19,1-10 over Zacheus, de kleine tollenaar was heel speciaal. Augustinus heeft hierover in de vierde eeuw een preek geschreven die nog steeds actueel is. Deze preek (zie het einde van dit artikel) werd voorgelezen nadat eerst de aanwezigen waren uitgenodigd om te vertellen welke woorden of zinnen uit de lezingen hun aanspraken. Wat een interessante en verschillende gedachten werden er zo spontaan door een vijftal mensen naar voren gebracht en hoe inspirerend!

De voorbeden werden gedaan door Elmira. Ze bedankte voor de verblijfsvergunning en sprak haar dank uit aan de voor de mensen die haar en haar moeder al die jaren hadden gesteund. We baden voor de asielzoekers die nog geen verblijfsvergunning hadden om Gods liefde via de mensen rondom hen heen.

De offergaven werden in een waardige processie naar voren gebracht: twee bekers wijn, twee schalen hosties, bloemen, fruit en suikerbrood Na het offerandegebed, het tafelgebed en de consecratie wensten we elkaar de vrede (juist nu met een extra lading). Het *Onze Vader* werd hand in hand gebeden. De communie onder twee gedaanten ging de zegen en de wegzending vooraf. We werden weggezonden met de retorische vraag hoe we een vluchteling konden helpen: hoe brengen we in praktijk waar we voor hadden gebeden.

Gerard van de Ven somde enige mogelijkheden op:

- Spreek goed over vluchtelingen
- Vraag om de nieuwsbrief "*Humaan Omgaan met Vluchtelingen*" uitgegeven door de zusters van de Hoogstraatgemeenschap (hov@dse.nl) of van Vluchtelingen in de Knel (info@vluchtelingenindeknel.nl).
- Schrijf een kaart naar een vluchteling in detentie (achter in de kerk)
- Doneer geld aan *Vluchtelingen in de Knel* op nr 170025306.

Een geanimeerd samenzijn in de Groene zaal met koffie, het suikerbrood, dadels en appeltjes – een echte Agape - besloot deze gedenkwaardige eucharistieviering

Piet van Rijn, Commissie Solidariteit Augustijnenkerk

Augustinus over Zacheus:

AANDACHT VOOR CHRISTUS DIE OP STRAAT LIGT.

De heer ging het huis van Zacheus binnen, Gelukkige man! Kwam Jezus ook maar eens bij ons binnen, Christus is nu immers in de hemel.

Christus, lees mij Uw nieuwe verbond voor en maak mij gelukkig met Uw wet. Lees Zijn wet en je zult beseffen dat je niet van Zijn tegenwoordigheid beroofd bent. Luister hoe Christus eens oordelen zal: " wat gij gedaan hebt voor een van de minsten van de mijnen, dat hebt ge voor mij gedaan"

Ieder van ons verwacht Christus te ontmoeten in de hemel, maar heb aandacht voor Christus, die op straat voor uw deur ligt, heb aandacht voor Christus die honger heeft en kou lijdt, die in nood verkeert en vreemdeling is.

ZOMERMAANDEN

- Bij de zomervieringen zingen we samen, daarbij ondersteund door onze organist en een -voor deze gelegenheid samengestelde- cantorij. Aan de deelnemers aan de viering vragen we dat ze vooraan in de kerk bij elkaar komen zitten, om er zo echt een gemeenschapsviering van te maken.
- Dank aan ieder die zich ook in deze zomermaanden inzet voor een goed verloop van onze vieringen, een fijne vakantie en aan ieder die op reis gaat een behouden terugkeer gewenst!

Joost Koopmans osa

1 september STARTZONDAG 1 september

Na de hopelijk zonnige zomermaanden juli en augustus,
starten we op zondag 1 september om 10.00 uur
het nieuwe kerk- en werkjaar
met een aangepaste eucharistieviering
en een feestelijke ontmoeting daarna.

Tijdens de viering besteden we aandacht aan

de levende stenen

waarmee onze gemeenschap wordt opgebouwd.

Na de viering zullen de verschillende groepen zich
presenteren in de zijgang van de kerk.

Daarna zetten we ons samenzijn voort met een hapje en een drankje
in de zaal en de gang en - bij goed weer- ook in de tuin.

De startzondag wordt voorbereid en uitgevoerd
door de kersverse werkgroep gemeenschapsopbouw.

BERICHTEN UIT DE AUGUSTIJNSE GEMEENSCHAP

door Dolf van der Linden O.S.A.

De moderne tijd

Op deze plaats is al eerder geschreven over het generale kapittel van onze orde in Rome in september. Eens in de zes jaar komen medebroeders van alle continenten samen om over alle belangrijke zaken te spreken die voor onze wereldwijde gemeenschap van belang zijn. Interessant is dat ook vanuit de top van de kerk, paus en bisschoppen, wordt aangedrongen om te spreken over de nieuwe moderne communicatiemiddelen en die te gebruiken bij de veelkleurige werkzaamheden die overal plaatsvinden. Zowaar een nieuwe ontwikkeling die naast de gebruikelijke onderwerpen zoals spiritualiteit, constituties en structuur van de orde, een plaats moet krijgen. Wij moeten nieuwe talen kunnen bezigen, niet zozeer om "bij de tijd te blijven" maar om met name de oneindige rijkdom van het Evangelie in staat te stellen uitdrukkingsvormen te vinden die de harten en geesten van iedereen kunnen bereiken. Het geschreven woord gaat in digitaal verband vaak gepaard met beeld en geluid. Communicatie die –juist als in de parabels van Jezus- doeltreffend is, moet in de verbeeldingskracht en de gevoeligheid doordringen van hen die wij graag willen uitnodigen tot een ontmoeting met het mysterie van Gods liefde. Een grote uitdaging voor onze wereldwijde gemeenschap, actief in zoveel verschillende culturen en sociale en maatschappelijke ontwikkelingen, om hier doeltreffend mee om te gaan. Hoe kunnen wij vandaag de opdracht *Ga en maak alle naties tot leerlingen* beantwoorden.

BOSKAPEL BESTAAT VIJFTIG JAAR

Op 30 juni 2013 was het precies vijftig jaar geleden dat de Nijmeegse Boskapel door Mgr. J. Bluysen werd ingezegend. Op 29 juni werd dit jubileum gevierd met een symposium met als motto "De Boskapel leeft.....beleef het mee". Carla Piscaer bezocht het symposium en geeft ons een impressie.

In het Openingsritueel van Ekkehard Muth werd ingegaan op de historie van de Boskapel en introduceerde hij het Pelgrimsboekje "Een harts-tocht van en naar je hart". *Als je de Kerk bij de mensen wilt brengen moet dat met eigentijdse liturgie en de zoektocht naar God: keer terug naar je hart, want daar vind je het beeld van God.*

Eerste spreker is Franck Ploum, initiatiefnemer van de *Ekklesia Breda* en directeur van *De Nieuwe Liefde*, Centrum voor debat, religie en poëzie in Amsterdam, over het thema *Zelfstandige geloofsgemeenschappen, onze toekomst?* Hij ziet veel nieuwe initiatieven nu en in de nabije toekomst: de mensen nemen het lot in eigen hand, omdat de instituten verstard zijn. Zelfstandige gemeenschappen moeten zich wel realiseren dat zij hun hobby moeten ontstijgen, aan netwerk vorming moeten doen; wel vast moeten houden aan eigen ideeën en zorgen voor kwaliteit. Gericht zijn op de toekomst en naar echt kerk zijn vanuit een bijbelse traditie. Voor belangstellenden naar zijn ideeën wordt verwezen naar zijn boek *Gedeeld Visoen*.

Na deze inspirerende lezing komt Monique Samuel aan het woord met haar lezing *Eigentijds geloven, gewoon doen*. Deze enthousiaste 23-jarige politicologe met Egyptisch/Nederlandse nationaliteit, houdt een betoog over de Christen 2.0. Zij heeft al een aantal boeken op haar naam staan en treedt regelmatig op voor radio en televisie als commentator bij gebeurtenissen in het Midden Oosten. Zij organiseert bijeenkomsten voor jongeren die heel succesvol zijn, met gezang, poëzie en gebed. Zij neemt de Koptische christenen als voorbeeld, die veel meer dan de christenen hier uit willen komen voor hun geloof. Ze vindt dat hier een sociale revolutie nodig is, er zijn zoveel zoekende boze mensen: zij vindt ons land ontzield en dat komt door de kerken. Ze zou zo graag zien dat er hier een discussie van binnenuit ontstaat over de onvrede in de kerken. Een heel inspirerende vrouw en een pleitbezorgster voor gelijkheid in godsdiensten en het werken aan nieuwe ideeën.

Na de lunch gaat Theo Menting in *Op het spoor van de muziek*. Hij vertelt dat de Boskapel duidelijk werkt aan een verhoging van het muzikale niveau en hij acht koren heel belangrijk in de vieringen. "Het geheim van zingen is dat je het niet kunt laten". Daarna worden een paar liederen, zelfs in canon, gezongen en hij hoopt dat we in de toekomst steeds meer gaan zingen.

De dag wordt afgesloten met meditatie door zr. Mirjam Hoogenbosch, Joost Koopmans en Julia van Wel. Aan de hand van de thema's *Dooptont, Altaar(tafel), de vierende gemeenschap, het beeld van Augustinus, Maria, brandende kaarsen en de Gedachteniskapel* worden teksten van Augustinus uitgesproken, waarna muziek en overweging. Verder werd gevraagd of we op een uitgereikt hart een tekst willen schrijven die ons was bijgebleven uit de meditatie. Omdat deze week een vriend is overleden, heb ik de tekst "*Sterker als de dood is de liefde*" genomen.

We kunnen terug kijken op een heel inspirerende dag en er blijft, met dank aan de inleiders, genoeg stof over tot nadenken. Daarnaast alle complimenten voor de mensen van de Boskapel: het was uitstekend verzorgd!

Carla Piscaer

VAN EINDHOVEN VIA PARIJS TERUG NAAR EINDHOVEN

Na vierenvijftig jaar in Parijs gewoond en gewerkt te hebben, maakt pater Piet Stikkelbroeck sinds enkele maanden deel uit van de augustijnse gemeenschap van Mariën-hage en in de Augustijnenkerk behoort hij inmiddels tot de paters die bij toerbeurt voorgaan in de zondagse eucharistievieringen. Tijd voor een nadere kennismaking. De redactie sprak met pater Stikkelbroeck op 17 juni op zijn kamer in Mariën-hage.

Van Parijs naar Eindhoven lijkt een reuzensprong.

Dat valt wel mee hoor. Ik ben in 1937 in Eindhoven geboren en keer dus weer terug naar mijn geboortegrond.

Eindhoven en de augustijnen horen al meer dan honderd jaar bij elkaar, dus voor een jongen die priester wilde worden was de augustijnse orde een logische keus.

Inderdaad. Mijn ouders waren trouwe bezoekers van de Augustijnenkerk en toen ik als twaalfjarige jongen van de lagere school kwam en thuis te kennen gaf dat ik priester wilde worden, lag het voor de hand om met deze orde nader kennis te maken. Mijn vader ging eens met de paters praten en de eerste stap was dat ik interne leerling werd van het augustijns gymnasium in Venlo. Na daar mijn diploma behaald te hebben, ging ik naar Witmarsum voor het noviciaat en vervolgens studeerde ik twee jaar filosofie in Eindhoven. In Parijs was vraag naar een frater-student en omdat ik altijd al geïnteresseerd was in de Franse taal en cultuur heb ik mijn theologiestudie daar gedaan.

Waarom had de Nederlandse Orde de Parijse agglomeratie als missiegebied aangenomen?

Frankrijk had in het verleden een rijke augustijnse traditie. Op het hoogtepunt waren er meer dan vijftig conventen. Door de Franse revolutie en door de antiklerikale wetgeving was onze orde op een bepaald moment geheel uit Frankrijk verdreven. Na de Tweede Wereldoorlog, toen de Nederlandse

Sant Germain l'Auxerrois

Provincie zeer rijk aan priesters was, heeft het Generaalat in Rome de provinciaal gevraagd om in Bagneux, een voorstad van Parijs, een parochie aan te nemen. Dat hebben we gedaan en daar is later nog een tweede parochie bijgekomen. Op het hoogtepunt van de augustijnse aanwezigheid, de jaren 1958-1975, waren we met vijftien medebroeders in en rond Parijs werkzaam. In 1968 hebben we een studentenparochie gevestigd in het hartje van Parijs waar we met drie augustijnen werkzaam waren onder de studenten en kunstenaars van de *Académie des Beaux Arts* (de Academie van Schone Kunsten). We waren gehuisvest in de parochie Saint Germain l'Auxerrois, op

een steenworp afstand van het Louvre. Tot 1977 werkten we daar ook mee in de parochie die geleid werd door een pastoor van het bisdom. In 1977 werd ik er pastoor en waren we dus als een puur augustijns team daar werkzaam. Deze studentenparochie hebben we tot grote bloei kunnen brengen maar in 1990 hebben we hier toch afscheid moeten nemen.

Dat betekende voor u niet het afscheid van Parijs?

Nee, nee. Ik ben toen pastoor geworden in een parochie in het zeventiende arrondissement en heb daar samen met enkele Franse kapelaans tot 1999 gewerkt. Een zeer rijk parochieleven met op zondag nog vier missen. Daarna vond ik het welletjes, tenminste als pastoor. Pastoor-zijn is veel meer dan alleen het pastoraat. Het gaat ook om het geld en als het dak lekt moet je je daar weer mee bezighouden. Met name die materiële kanten van het pastoraat konden mij niet langer boeien. Ik heb toen een tijdje in het twintigste arrondissement gewerkt als kapelaan. Maar een nieuwe pastorale oriëntatie van een nieuwe pastoor maakte dat ik blij was een half-time missie aan te kunnen nemen in een grote geriatrische instelling. Daar heb ik met veel plezier gewerkt tot aan mijn vertrek. Al met al ben ik vierenvijftig jaar voor het bisdom Parijs werkzaam geweest.

U spreekt over vier missen op zondag. Zoiets kunnen we ons in Nederland niet meer voorstellen.

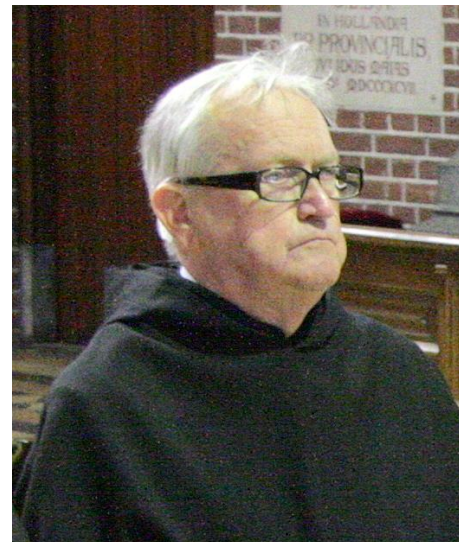
Dat komt door de andere financiële structuur van de kerk in Frankrijk. Alle kerken die vòòr 1905 zijn gebouwd, zijn eigendom van de gemeente. De kathedralen behoren aan de staat. De Franse overheid neemt de kosten van de gebouwen voor haar rekening. In vergelijking met Nederland een groot voordeel. De verplichting is dan wel om de kerk open te houden voor de eredienst. Vier missen op zondag voor 40.000 bewoners is niet te veel. Door de week zijn er ook wel bezoekers en zijn een of twee vieringen mogelijk.

Van Parijs naar Eindhoven lijkt me een enorme overgang.

Nou, dat valt wel mee hoor. Je moet je realiseren dat als je in het zeventiende of twintigste arrondissement woont, dan ben je heel ver van de Eiffeltoren verwijderd en heb je helemaal niet meer het gevoel dat je in Parijs bent. Er zijn kinderen die in het twintigste wonen en nog nooit de Notre Dame hebben gezien. Het klinkt allemaal veel wereldsteedser dan het is.

Heeft u moeite om zich weer aan Nederlandse omstandigheden en verhoudingen aan te passen?

Nee, dat loopt wel los. Het is natuurlijk wel vreemd om na zoveel jaar op jezelf gewoond te hebben, dat ik nu weer in een gemeenschap woon. De dagelijkse dingen als boodschappen doen, eten koken, de was doen, dat deed ik allemaal zelf. Dat wordt nu voor me gedaan, hetgeen ook prettige kanten heeft. Ik heb wel moeten wennen aan de maaltijden: middageten in een goed half uur en

Pater Piet Stikkelbroeck

's avonds is het in twintig minuten gepiept. Later komt er dan nog eens een recreatietijd. In Frankrijk is dat natuurlijk heel anders. Daar is de maaltijd het ontmoetingsmoment. Het is een echte sociale bezigheid.

Geen heimwee?

Heimwee niet, maar het is natuurlijk wel zo dat als je na zoveel jaren ergens weggaat dat je je gehele sociale netwerk achter laat. Maar ik heb nog veel contacten in Parijs. Het werkt alleen anders dan hier. Vaak word je te eten gevraagd en eventuele zaken worden dan geregeld of je hebt dan daar een aangenaam moment van vrienden-contact. Je komt er niet alleen maar op de koffie. Toch een andere manier van leven.

Een paar kleine aanpassingsprobleempjes heb ik nog wel. Vierenvijftig jaar heb ik tijdens vieringen en preken Frans gesproken. Als ik in de kerk ben, ga ik bijna automatisch weer op die taal over. Vorige week heb ik voor het eerst in de Augustijnenkerk gepreekt. Bij mijn voorbereiding heb ik mijn preek eerst in het Frans uitgeschreven en daarna in het Nederlands vertaald. Je merkt op zo'n moment goed hoe je vergroeid bent geraakt met je omgeving.

In welke opzichten verschillen de Franse en de Nederlandse kerk van elkaar?

Ik vind dat in Frankrijk het kerkgebouw meer als gemeenschapscentrum fungeert. Het is een verzamelpunt voor allerlei activiteiten en voor mensen die zich met de kerk verbonden voelen. Er hebben zich vriendenclubs gevormd die zich bezighouden met het inzamelen en uitdelen van bijvoorbeeld voedsel en kleding. Ook het feit dat de catechismus in de lokalen van de kerk plaats heeft, geeft aanloop van jeugd en ouders. De kerkgebouwen zijn echt het hart van de gemeenschap. In de Augustijnenkerk hier vindt eens per week een viering plaats, er wordt daarna een half uurtje koffie gedronken en dan gaat men uit elkaar. Ik ervaar hier minder verbondenheid. In Parijs zie ik ook een grotere leeftijdsvariatie dan hier in Eindhoven. Ik zie het als een grote opgave voor ons in deze omgeving om jongeren voor de kerk te interesseren en ze te stimuleren.

Wat vindt u van de ideeënvorming rond de herbestemming van het kerkgebouw?

Willen we hier in Eindhoven een toekomst hebben, dan is het belangrijk dat het nu lopende project voor de herbestemming gaat slagen. Het zou mooi zijn als we de religieuze presentie zouden kunnen inpassen in een deel van de stad waar mensen stilte en bezinning kunnen vinden en dat er een contrast gevormd kan worden met het hectische stadscentrum met al zijn hypermoderne ontwikkelingen, met mode, design en noem maar op. Ik geloof daar zeker in.

Frans Savelkouls

BERICHTEN UIT DE WERELDKERK

Professorenmanifest: hoogleraren uiten zorgen over kerk

Nieuwsbericht

Diverse landelijke en regionale kranten kwamen op 19 april jl. met het bericht over een 'professorenmanifest' dat twee dagen eerder was uitgebracht. Tientallen hoogleraren en bestuurders uitten in een ruim verspreide e-mail hun bezorgdheid over wat ze noemden 'de uitholling van de geloofsgemeenschappen' door ingrijpende veranderingen in de Nederlandse kerkprovincie. Het door de bisschoppen voorgestane grootschalige fusiemodel voor parochies zou de kerk geen goed doen. In het manifest wordt ook aandacht gevraagd 'voor de gevolgen zoals het verlies aan eigen karakter van de geloofsgemeenschappen en de uniformering van de liturgie '.

Kerksluiting en vrijwilligerswerk

In het *Handboek Vrijwilligerswerk R-K Kerk periode 2010-2013* van het bisdom Den Bosch, wordt in Deel 3 ingegaan op kerksluiting en vrijwilligers. Onderkend wordt dat het 'een ingrijpend gebeuren is voor de dorps/wijk- en geloofsgemeenschap. Over 'de verhuizing' van de gelovigen, werkzaamheden en de uitvoerders voor zowel de parochianen als de vrijwilligers zal goed moeten worden nagedacht. Het vraagt om een goede planning en organisatie. (...) De opdracht van de parochie is om alle activiteiten en betrokkenen in het vizier te hebben en gezamenlijk een proces aan te gaan.' Opgemerkt wordt dat 'communicatie de sleutel is van alle beweging. Moeilijke processen verdienen aandacht, uitwisseling van hartzaken en een heldere kijk om dit alles in goede banen te leiden en te houden".

Hartekreet

De ondertekenaars van het manifest constateren dat de ingrijpende ontwikkelingen in het parochielandschap om goede oplossingen vragen. Het bisschoppelijk beleid als antwoord op de ontwikkelingen (krimp financiën, afname kerkbezoek, afname aantallen priesters en gelovigen) raakt de hele en vooral de lokale geloofsgemeenschap. Het leven van de meeste gelovigen speelt zich in hoge mate in de *eigen* parochie af.

De professoren en bestuurders zoeken met het manifest op de eerste plaats de dialoog met de Nederlandse bisschoppen. Sleutelwoord: communicatie. Het gaat hierbij om aandacht en uitwisseling van hartzaken.

Gevraagd

Bruggenbouwers.

Reactie

Tot op heden is door de bisschoppen nog niet gereageerd op het manifest.

OP WEG NAAR EEN LEVENDE LITURGIE

deel 7 van de vervolgreeks over de betekenis van de liturgie

De kracht van kleine rituelen

Ons dagelijks leven zit vol met kleine rituelen. Bij een ontmoeting geven we elkaar een hand bijvoorbeeld. Als we elkaar tegenkomen vragen we: 'hoe gaat het?' Na een voorstelling applaudisseren we, en als we doden willen gedenken houden we één minuut stilte. Ouders geven hun kind een kruisje op het voorhoofd bij het slapen gaan, en als het jarig is steken we kaarsjes aan op de taart die de jarige dan mag uitblazen. Voor een slachtoffer houden we een stille tocht en een rouwstoet rijdt nog éénmaal langs het huis van de overledene.

Vervlakking

Wie is het nooit eens overkomen? Iemand komt een gezelschap binnen zonder zich voor te stellen. Met de handen in zijn zakken kan er nog net een 'hoi' af en hij gaat zitten. Het zal wel aan zijn verlegenheid liggen, of aan de Hollandse stijfheid, maar ik voel me er ongemakkelijk bij, er wordt geen contact gemaakt. Een groet slaat een brug, je brengt elkaar tot spreken. Het kleine ritueel maakt 'het unheimliche' bewoonbaar.

Liturgische rituelen

Ook onze zondagsliturgie zit vol met kleine rituelen. Zou je ze weg laten, dan houd je alleen woorden over. De vroegere protestantse diensten waren zulke verbale bijeenkomsten. Maar de meeste richtingen hebben het ritueel herontdekt. 'De mens uitte zich al in rituelen voordat hij kon spreken' (Chesterton). De liturgische rituelen zijn niet alleen voorbehouden aan de voorganger, ook de gelovige speelt zijn rol. Het is immers de gemeenschap die viert. Neem bijvoorbeeld de rituelen rond de communie.

Breken en delen

De communie vormt het hoogtepunt van de hele eucharistieviering. Voordat we ter communie gaan wordt het brood gebroken. In dit rituele gebaar komt aan het licht dat slechts het gebroken brood het mogelijk maakt dat mensen ervan kunnen eten. Hoe belangrijk het breken van het brood is, blijkt uit het feit dat de eerste christenen de naam 'breken van het brood' gebruikten om de eucharistie aan te duiden. En de leerlingen van Emmaüs herkennen Jezus bij het breken van het brood. Het is zijn herkenningsteken geworden, omdat Jezus juist bij dit gebaar het joodse ritueel op zo'n manier wijzigde dat hij het betrok op het breken en delen van zijn leven. Voor het uitdelen en ontvangen van brood en beker (het communiceren) kun je ook de term 'breken en delen' gebruiken. Uitdeler en ontvanger kijken elkaar met een blik van verstandhouding even aan. De een zegt: 'lichaam van Christus', de ander antwoordt: 'amen'. Een paar eenvoudige, veelzeggende gebaren, waarmee je te kennen geeft dat je instemt met het evangelie: ja, ik wil lichaam van Christus zijn!

Kijk niet weg

Het valt me op dat sommige ontvangers de uitdeler niet aankijken. Misschien zijn er ook wel uitdelers die de ontvanger niet aankijken. Dat voelt net zo aan als

Iemand die je wel een hand geeft, maar niet aankijkt. Je mist dan een stukje saamhorigheid. Het ritueel wordt oppervlakkig. Het gebaar van geven en ontvangen vraagt van binnenuit om een blik van verstandhouding, waardoor de betekenis van breken en delen wordt verdiept.

Brood én wijn

Augustinus benadrukt in al zijn preken over de eucharistie dat niet alleen het geheiligde Brood en de gezegende Wijn lichaam en bloed van Christus zijn, maar ook de gelovigen die aan de eucharistie deelnemen. Bekend is Augustinus' aansporing (preek 272): 'Wees wat jullie zien en ontvang wat jullie zijn, lichaam van Christus!' De overtuiging dat gelovigen Lichaam van Christus zijn, keert in alle preken terug: 'Neem en eet het lichaam van Christus: zelf bent u ook al ledematen van Christus geworden in het lichaam van Christus. Drink wat u hebt gekost om niet te denken dat u maar weinig waard bent' (preek 228B,3) Die gedachte alleen al – een bisschop die zijn gelovigen heel veel waard vindt- is een kostbare aansporing tot én een belangrijke herinnering aan het communiceren onder twee gedaanten. Lichaam van Christus zijn is bij Augustinus iets dynamisch: zoals brood en wijn in ons veranderen wanneer we die eten en drinken, zo veranderen wij ook in het lichaam van Christus wanneer we gehoorzaam en vol eerbied leven (preek 228B,3).

Avondmaal te Emmaüs van Caravaggio

Aanwijzingen

Als Augustijnenkerk bieden wij bij de communie brood én beker aan. Maar door ervaring wijzer geworden, moeten wij hier wel enkele aanwijzingen geven bij het gebruik van de beker. Op de eerste plaats moet de uitdeler van de beker een stukje van de uitdeler van het brood gaan staan, zodat de rij communiciegangers kan doorstromen. Staan de twee uitdelers te dicht bij elkaar, dan ontstaat er een opstopping. Op de tweede plaats moet de uitdeler van de beker het kelkdoekje vóór de beker houden, zodat druppels wijn opgevangen kunnen worden. En op de derde plaats is het niet de bedoeling dat de deelnemer zijn hostie zo diep in de beker doopt, dat zijn vingers in de wijn komen! Bovendien is dat ook niet erg hygiënisch. Voor de symboliek is het voldoende als het brood even de wijn raakt.

Joost Koopmans

PS: De tekst over 'Brood én wijn' is van Hans van Reisen en is na te lezen in: C. Caspers, e.a. Zijn lichaam worden. Leven uit de rijkdom van de eucharistie. 2013

OVERWEGINGEN OP INTERNET !

Sinds kort kunt u de teksten van de zondagse preken in onze kerk nog eens rustig terug lezen op internet. Ga hiervoor naar de site:

<http://www.augustijnenkerk-eindhoven.nl/preken/>

Onderstaand treft u enkele citaten aan uit de preken van de afgelopen weken

"Plechtige uitspraken, dwingende verordeningen, opgelegde meningen die om blinde gehoorzaamheid vragen -of het nu om burgerlijke of kerkelijke zaken gaat - brengen de mensen misschien tot klakkeloos aannemen, maar zeker niet tot persoonlijk geloven."

Uit de preek van Piet Stikkelbroeck op 9 juni

"Het jaar 313 is, zeg maar gerust, een rampjaar in de kerkgeschiedenis. Rond die tijd maakte keizer Constantijn van Rome het christendom tot staatsgodsdienst. Kerk en Staat gingen van toen af aan steeds sterker en intenser in elkaar op dan daarvoor. Van toen af aan werden kerken van marmer en van pracht en praal voorzien, omdat ook de keizer zijn naam eraan verbond. Er ontstond langzaam maar zeker een hiërarchie, een rangorde van functionarissen en aan de top in Rome werden beiden, paus en keizer, elkaars gelijken. Ook de paus ging een kroon dragen in de vorm van een mijter en die draagt hij nog steeds."

Uit de preek van Bob Bodaar op 21 april

"We zijn op weg en dat vraagt om verdere ontwikkeling. Een volgende stap zou zijn dat wij wat meer gemeenschap met elkáár vormen. Dat wij elkaar als tochtgenoten gaan beleven, samen op weg naar God. Welk steentje zou jij kunnen bijdragen? Ieder van ons is een geest-rijk mens met eigen gaven en mogelijkheden. In ieder mens is een hartstocht aanwezig om goed te zijn, om in kleine alledaagse dingen goed te doen."

Uit de preek van Joost Koopmans op 19 mei

*"De vormgeving van de Eucharistie heeft vanaf de eerste Christenen tot nu toe een interessante ontwikkeling doorgemaakt. Al snel werd de behoefte gevoeld om vóór de maaltijd met elkaar uit de Schriften te lezen, er over te praten en samen te bidden. Er groeide dus iets als een Woorddienst, als voorbereiding op de Tafeldienst. Dat het samen aan tafel gaan ook het *zichtbare* hoogtepunt was, zie je nog in de vroegchristelijke kerken, waar midden op de kerkvloer de tafel prijkt, waaromheen de gemeenschap zich verzamelde. Maar tijden veranderen. Onder invloed van allerlei Middeleeuwse theologische denktranten en visies op het ambt, raakte het maaltijdkarakter van de Eucharistie in de verdrukking. Het kringgebeuren werd opgedoekt."*

Uit de preek van Joost Koopmans op 2 juni

KEN UW KERK

In de derde aflevering van de serie "KEN UW KERK" bekijken we de buitenkant van onze kerk. Het meest springt daarbij in het oog het H. Hart-beeld op de toren. In nummer 5 van onze Kerk-Krant zei Joost Koopmans hierover: "Torensptisen concurreerden eind negentiende en begin twintigste eeuw met fabrieksschoorstenen, en te midden van het opkomend a-religieus socialisme en communisme vormde het H. Hart van Jezus een brandpunt van liefde en waarheid. Wat mij nú aanspreekt in dit beeld zijn de uitgestrekte armen waarmee Jezus iedereen uitnodigt tot hem te komen."

Het Heilig Hartbeeld

Het beeld, een schenking van de weduwe van Best-Pompen (1851-1922), is ontworpen en gemaakt door de Roermondse kunstenaars Theo Cox en Jean Geelen. Het weegt meer dan 800 kilo, is vier meter hoog en de spanwijdte van de armen is 5 meter. Het beeld van hout en koper, werd in het atelier van de ontwerpers gefabriceerd en toen het klaar was werd het per boot naar Eindhoven getransporteerd. Bij de passage van een van de bruggen van de Zuid-Willemsvaart moest een arm tijdelijk worden geamputeerd om beschadiging te voorkomen. Na aankomst in Eindhoven werd het beeld verguld. De plaatsing op de toren was problematisch omdat gevreesd werd dat bij deze operatie of het beeld, of de toren of beeld en toren ernstig beschadigd zouden worden.

Na veel nadenken en overleg werd het H. Hart op 19 maart 1898 onder het toezien oog van honderden belangstellenden met handkracht op zijn huidige plaats gebracht.

In 1944 werd het beeld op last van de Duitse bezetter gecamoufleerd om te voorkomen dat het een gemakkelijk oriëntatiepunt werd voor geallieerde vliegtuigen die op weg waren om Duitse steden te bombarderen.

In één van de handen van het beeld bevinden zich relikwieën van drie heiligen: St. Augustinus, St. Donatus (beschermheilige tegen bliksem) en St. Stefanus (de eerste martelaar).

De werkplaats aan de Godswaardersingel te Roermond. Links in het midden Theo Cox en uiterst rechts Jean Geelen. Rechts naast het beeld prior Theodorus de Geest

BESTUURSZAKEN

De Beheercommissie vergaderde op 10 juni. De belangrijkste gespreksonderwerpen en besluiten zijn onderstaand weergegeven.

Commissie Solidariteit

- De commissie heeft twee doelen vastgesteld: één dichtbij en één veraf. Dichtbij: adventsactie voor de *Stichting Thomas van Villanova* (vervolg op de *Labrehuis*-activiteiten van weleer van pater Mijnsbergen). Veraf: actie voor de augustijnse missie in voormalig Nederlands Nieuw-Guinea.
- Samen met de *Zusters van de Hoogstraat* wordt op 20 juni een *Vluchtelingendag* georganiseerd.

Kerkgebouw

- De conclusie van het *second-opinion*-onderzoek betreffende het orgel was geruststellend. Er zullen afspraken gemaakt gaan worden over de reparaties.
- Plannen rond terrein en kerkgebouw: Er zijn wat reacties binnengekomen. De ideeën worden nu gebundeld.
- Het plan is om op zondagen de grote deuren van de kerk te openen. Herinrichting van de parkeerplaats is hiervoor een voorwaarde.
- Overwogen wordt om de kerk op zaterdagmiddagen open te stellen. Vrijwilligers worden gezocht voor toezicht.
- Geluidsinstallatie: Er zal een betere microfoon worden geïnstalleerd op het altaar.

Herinrichten ruimte achter in de kerk

- Boekentafel: In overleg met het *Augustijns Instituut* wordt gestart met een tafel met brochures, Ansichtkaarten en kaarsen. Vrijwilligers worden gezocht voor toezicht. Getracht wordt om een boekhandelaar te interesseren om boeken neer te leggen bij speciale gelegenheden.

Symposium 1 december

- De ideeën omtrent het symposium beginnen vorm te krijgen. Als thema is gekozen: *Kloosterkerk: de kerk van de toekomst?* Potentiële sprekers worden benaderd.

Verjonging

- Onderzocht wordt of er voldoende animo is voor een *Eerste Communie*-viering.
- Joost Koopmans heeft kennis gemaakt met een aantal jongeren en gaat met hen in gesprek om interesse te wekken voor onze kerk.